

H12 - Nærmiljø i løbeafdelingen

Dyrenes adfærd afslører om nærmiljøet er i orden.

Godt nærmiljø

1. Den relative luftfugtighed skal ligge mellem 50 % og 80 %. Den kan aflæses via de fleste ventilationsanlæg.
2. Lufthastigheden må ikke overstige 0,2 m/s, undtaget er dog varme perioder.
3. Temperatur til søer skal være mellem 15° C og 20° C, alt efter gulvoverflade, og fugtighed på gulvet.
4. Ved hyppige tømninger af gyllekanaler kan gener fra gasser og lugt mindskes. Gyllekøling kan også nedsætte ammoniakfordampningen.
5. Til orner, der skal springe, skal gulvet være tørt og skridsikkert.
6. Det anbefales, at der er min 100 LUX i løbeafdelingen 16 timer i døgnet. Det fremmer brunsten i den mørke årstid.
7. Gylte og søer skal alle have tildelt rode- og beskæftigelsesmateriale. I stalde, der er taget i brug før d. 15. maj 2003, gælder loven først efter 1. januar 2013. I stalde, der er taget i brug efter 15. maj 2003, skal der tildeles rode- og beskæftigelsesmateriale. Polte og orner skal have rode- og beskæftigelsesmateriale.

Beskidte vinduer nedsætter lysmængden.

Dårligt nærmiljø

- Fugtige gulve tyder på, at luftfugtigheden er for høj. Det vil sige, at temperaturen og ventilationen skal justeres. Endvidere er det en god idé at tilsætte varme til rummet.
- Hvis temperaturen er for lav, øger det foderforbruget.
- Hvis temperaturen på den luft, der kommer ude fra er lavere end den, der inde i stalden, opleves det som træk.
- Luftstrømmene må ikke give nedslag over dyrene, da dette kan medføre trækgener.
- Gylleventilering giver øget ammoniaklugt i stalden.
- Mørke og beskidte vinduer og lysstofrør nedsætter lysmængden.
- Ventilationsanlæg skal efterses minimum en gang om året.

Pkt. Supplerende kommentar - Nærmiljø i løbeafdelingen	
1.	Den ønskede luftfugtighed kan udregnes på følgende måde: 90 % - den ønskede temperatur = Luftfugtighed. (eks. 90 % - 16° C = 74 % i luftfugtighed). Hvis væggene er fugtige og gulvene er fedtede, kunne det tyde på for høj luftfugtighed.
2.	Den indtagne luft er ofte koldere end staldtemperaturen, og hvis lufthastigheden er for høj, kommer det til at virke som træk på grisene. Træk defineres som at den indtagne temperatur er 4° C koldere end temperaturen i stalden. Det er derfor vigtigt at luften bremses op og blandes med staldluften, inden den kommer ind i grisenes opholdszone, dog undtaget i varme perioder. I varme perioder kan det dog være en fordel at sætte lufthastigheden op til mellem 0,5 m/s og 1 m/s. Det vil virke kølende. Lufthastighed og luftbaner kan måles ved hjælp af elektroniske apparater og røg. Det anbefales, at få en ekspert ud og måle på luften.
3.	Se på søerne, de viser om det er for koldt eller for varmt. Hvis søerne har det for varmt, ligge de fladt på siden, og evt. med hurtig åndedræt. Der vil være tendens til at de leger med vandet i krybberne, eller søler sig, hvis de er løsgående. Hvis de fryser, ligger de anspændt og i bugleje. I løsdrift, vil de klumpe sig sammen for at holde varmen. Hvis gulvene er fugtige, skal der lægges 5° C - 10° C til den nedre grænse, så den rykkes fra 15° C til 20° C. Det er vigtigt, at der i et staldafsnit med lav belægning af dyr, kan tilsættes varme til rummet. Løbeafdelingen kan være et sådan rum. Hvis der anvendes strøelse, kan rumtemperatur være lavere.
4.	Ved tømning af gyllekanaler kan der opstå meget høje koncentrationer af svovlbrinte, som er farlig i høj koncentration. De hyppigst forekomne gasser i svinestalde er: kuldioxid, CO ₂ , ammoniak, NH ₃ , svovlbrinte, H ₂ S og kulmonooxid, CO. Hvis der er mistanke om høje koncentrationer af H ₂ S, så gå ud af stalden, og luft grundigt ud, før indgang i stalden igen. H ₂ S kan måles via sporgasrør. Det er et rør med kemiske forbindelser i, som skifter farve ved for høj koncentration. Få en ekspert til at måle gaskoncentrationen.
5.	Hvis gulvet i ornestien er for glat til at ornen kan springe, kan der smides sand på gulvet. Kontroller om det er for høj luftfugtighed, der er årsagen til det glatte gulv.
6.	Antal LUX skal måles ved grisens trynehøjde i deres opholdszone, efter indsættelse af dyr i stalden. Det anbefales at købe en luxmåler eller rekvirere en rådgiver, der kan foretage målingen. Der er forskel på lysstofrør. Styrken på de billige, såkaldte "landmandsrør" falder gennem levetiden med 20 %, mens de dyrere rør kun falder med 5 %. Det skal der tages hensyn til, når der sættes lys op. Ved opsættelse af nye rør, skal lysstyrken altid være min. 150 LUX. De billige rør skal skiftes oftere end de dyre rør. Farvegengivelsen fra lysstofrørene er også forskellig. Den er 52 % - 70 % på de billige og mindst 80 % på de dyre. Derfor vil lyset fra de dyre rør virke mere som naturligt lys, end lys fra de billige rør. Selvom de er dyrere, er timeprisen pr. brændt time den samme, som på de billige rør. De giver endvidere ca. 15 % mere lys ved det samme antal Watt. De ovennævnte værdier er målt på rene lysstofrør. Det er derfor også vigtigt at holde lysstofrørene rene, ellers giver de ikke maksimalt lys. Rene vinduer og nykalkede vægge giver også en bedre lysgengivelse af det lys der kommer ude fra.
7.	Se Bilag 9 - Beskæftigelses- og rodematerialer.